T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

LİSEYE HOŞ GELDİN

LİSE MÜFREDATI NELER GETİRİYOR?

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

LİSEYE HOŞ GELDİN

LİSE MÜFREDATI NELER GETİRİYOR?

AĞUSTOS 2025

HOŞ GELDİNİZ

HOŞ GELDİNİZ

Sevgili gençler,

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin merkezinde insan vardır. Bu model, zihinsel, sosyal, duygusal, fiziksel ve ahlaki gelişiminizi bir bütün olarak ele alır. Amacımız, kendinizi tanımanıza ve keşfetmenize imkân tanıyan, ilgi ve yeteneklerinize uygun esnek ve özgür öğrenme ortamları sunmaktır.

Bu modelde bilme ve sorumluluk iki önemli kavramdır. Bilgiye sahip olmanın yanı sıra, bu bilgiyi nasıl kullanacağınız da büyük önem taşır. Sorumluluk, sadece kendinizi geliştirmenizi değil, çevrenize, topluma ve tüm dünyaya katkıda bulunmanızı da içerir.

Her birinizin, Türk Millî Eğitimi'nin hedeflerine ulaşma potansiyeline sahip olduğuna inanıyoruz. Bu potansiyelinizi ortaya çıkarmak ve uygulamak için bütüncül bir eğitim anlayışı benimsiyoruz. Bu nedenle, öğrenci profilleri oluştururken tüm gelişim alanlarınızı dikkate alıyor ve çok yönlü bir gelişimi hedefliyoruz.

***Bilgi Görseli:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Bütüncül Eğitim Yaklaşımı*

ÖĞRENCİ PROFİLİ

ÖĞRENCİ PROFİLİ

Günümüz eğitim sistemlerinde öğrencilerin sadece akademik başarılarına odaklanmanın doğru olmadığı, ilgili bütün çevrelerce kabul görmektedir. Çünkü eğitim, insanların sadece zihinsel gelişimiyle sınırlı değildir. Bedenimiz fiziksel varlığımızı, zihnimiz düşünme ve öğrenme yeteneğimizi, kalbimiz ise duygularımızı ve isteklerimizi temsil eder. Bedenimiz ve zihnimiz birlikte çalışarak bizim tüm deneyimlerimizi oluşturur. Yani, beden ve zihin, insanın bütünlüğünü ve deneyimini birlikte oluşturur.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, işte bu bütünlüğü göz önünde bulundurarak öğrencilerde olması gereken 10 önemli özellik belirledi. Bu özellikler, sadece iyi bir öğrenci değil, aynı zamanda yetkin ve erdemli bir şahsiyete sahip olmanız için belirlendi.

Bilgi Görseli: *Öğrenci profili*

BECERİLER

BECERİLER

Programlarda geçen "beceri", aslında bir konuda düşünme, yöntemleri uygulama ve araçları kullanma yeteneğini ifade eder. Beceriler, farklı alanlarda ele alınsa da, genelde birlikte çalışarak bir bütünlük oluştururlar. 21. yüzyılda hızla değişen dünyada başarılı olabilmek için çeşitli beceriler geliştirmek çok önemlidir. Bu beceriler, bilgi teknolojileri, uluslararası ekonomi ve yaşam biçimindeki değişikliklerle uyum sağlamanıza yardımcı olacaktır.

Günümüz bilgi toplumu ve ekonomik değişimlere uyum sağlamak için geliştirmeniz gereken dört ana beceri türü bulunmaktadır. Bunlar;

KAVRAMSAL BECERİLER

(Düşünme ve anlamaya yönelik yetenekler)

Temel Beceriler: Saymak, okumak, yazmak, çizmek, bulmak, seçmek, belirlemek, işaret etmek, ölçmek gibi günlük yaşam becerileri.

Bütünleşik Beceriler: Çelişki giderme, gözlemleme, özetleme, çözümleme, sınıflandırma, bilgi toplama, karşılaştırma, sorgulama, genelleme, çıkarım yapma, gözleme dayalı tahmin etme, mevcut bilgiye dayalı tahmin etme, yapılandırma, yorumlama, yansıtma, muhakeme (akıl yürütme), değerlendirme, tartışma, mantıksal denetleme ve sentezleme becerileri.

Üst Düzey Düşünme Becerisi: Karar verme, problem çözme ve eleştirel düşünme becerileri.

ALAN BECERİLERİ

(Belirli bir konu veya dersle ilgili özel bilgi ve yetenekler)

- Türkçe
- Matematik
- Fen Bilimleri
- Sosyal Bilimler
- Sanat
- Beden Eğitimi, Oyun ve Spor
- Bilişim Teknolojileri ve Yazılım
- Tasarım
- Din Eğitimi ve Öğretimi
- Yabancı Dil ve Yabancı Dil Destekleyici

SOSYAL-DUYGUSAL ÖĞRENME BECERİLERİ

(Kendinizle ve çevrenizle sağlıklı ilişkiler kurmak, duygularınızı kontrol edebilmek ve empati yapmak)

Benlik Becerileri: Kendini tanıma, kendini düzenleme, kendine uyarlama.

Sosyal Yaşam Becerileri: İletişim, işbirliğ ve sosyal farkındalık becerileri.

Ortak/Birleşik Beceriler: Uyum, esneklik ve sorumlu karar verme becerisi.

OKURYAZARLIK BECERİLERİ

Sistem Okuryazarlığı: Karmaşık sistemleri anlama ve bu sistemler içinde etkili olma yeteneği.

Bilgi Okuryazarlığı: Bilgiye nasıl ulaşılacağını, değerlendirileceğini ve kullanılacağını bilme yeteneği.

Dijital Okuryazarlık: Dijital araçları etkili ve etik bir şekilde kullanma yeteneği.

Finansal Okuryazarlık: Finansal kavramları anlama, para yönetimi ve yatırım yapma yeteneği.

Görsel Okuryazarlık: Görsel bilgileri anlama, yorumlama ve kullanma yeteneği.

Kültür Okuryazarlığı: Farklı kültürleri ve gelenekleri anlama, saygı duyma ve kültürel farklılıkları kabul etme yeteneği.

Vatandaşlık Okuryazarlığı: Toplum içinde etkili vatandaşlar olabilmek için gerekli bilgi ve becerilere sahip olma yeteneği.

Veri Okuryazarlığı: Veriyi anlama, değerlendirme, analiz etme ve etkili bir şekilde kullanma yeteneği.

Sürdürülebilirlik Okuryazarlığı: Çevreye duyarlı ve sürdürülebilir yaşam tarzları benimseme ve çevresel etkileri anlama yeteneği.

Sanat Okuryazarlığı: Sanatı anlama, değerlendirme ve yaratıcı ifadelerle ilgilenme yeteneği.

EĞİLİMLER

EĞİLİMLER

Eğilim; sizin sahip olduğunuz ve olacağınız becerileri gerekli durumlarda niyet, duyarlılık, isteklilik ve motivasyon gibi özellikler doğrultusunda nasıl kullanacağınız ile ilgili zihinsel örüntülerinizi ifade etmektedir. Eğitimde eğilimler, kavramsal becerilerini, sosyal-duygusal öğrenme becerilerini, okuryazarlık becerilerini, alana özgü becerilerini etkili bir şekilde kullanmanızı sağlar. Eğilimler, bu becerilerinizi hem bağımsız hem de bütüncül bir şekilde destekler.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde geliştirilmesİ beklenilen eğilimleriniz üç ana kategoriye ayrılmıştır:

BENLİK EĞİLİMLERİ: Kişinin içsel özelliklerini ve kişiliğini sergileme biçimidir.

Merak: Yeni bilgileri ve deneyimleri öğrenme isteği.

Bağımsızlık: Kendi başına karar verme ve hareket etme yeteneği.

Azim ve Kararlılık: Zorluklara rağmen hedeflere ulaşma isteği.

Kendine İnanma (Öz Yeterlilik): Kendi becerilerine güvenme.

Kendine Güvenme (Öz Güven): Kendi yeteneklerine ve kararlarına güvenme.

SOSYAL EĞİLİMLER: Kişinin sosyal ortamlarda sergileyeceği davranış ve becerilerdir.

Empati: Başkalarının duygularını anlama ve onlara duyarlılık gösterme.

Sorumluluk: Kendi eylemlerinin ve görevlerinin bilincinde olma.

Girişkenlik: Yeni fırsatları değerlendirme ve aktif olma isteği.

Güven: Sosyal ilişkilerde güven oluşturma ve sürdürme.

Oyunseverlik: Eğlenceli ve yaratıcı yollarla öğrenme ve iş birliği yapma.

ENTELLEKTÜEL EĞİLİMLER: Kişinin zihinsel ve düşünsel yeteneklerini geliştirme biçimidir.

Uzmanlaşma: Belirli bir alanda derin bilgi ve beceri geliştirme.

Odaklanma: Dikkati belirli bir konuya yoğunlaştırma.

Yaratıcılık: Yeni ve özgün fikirler üretme.

Gerçeği Arama: Doğru bilgiye ulaşma isteği.

Açık Fikirlilik: Farklı görüşlere ve fikirlere açık olma.

Analitik Düşünme: Bilgileri analiz etme ve değerlendirme.

Sistematik Olma: Düzenli ve planlı bir şekilde düşünme.

Soru Sorma: Bilgiye ulaşmak için sorular sorma.

Şüphe Duyma: Bilgileri sorgulama ve doğruluğunu kontrol etme.

Eleştirel Bakma: Bilgilere eleştirel bir gözle yaklaşma.

Özgün Düşünme: Geleneksel düşünce biçimlerinin ötesinde yeni ve farklı fikirler geliştirme.

Bu eğilimleri lise öğrenim yılları boyunca geliştirmeniz kişisel gelişiminizi ve akademik başarınızı destekleyerek daha etkili ve bilinçli bireyler olmanıza yardımcı olacaktır.

ERDEM-
DEĞER-EYLEM
ÇERÇEVESİ

Sağlıklı bir kişilik geliştirmek, kendinizle ve çevrenizle iyi bir uyum içinde olmanızı sağlar. Kişiliğinizin temeli olan değerler, duygu, düşünce ve davranışlarınızı şekillendirir. Bu değerler, hayatta anlam bulmanızı, kendinizi dengede tutmanızı ve ahlaki, erdemli bir birey olmanızı sağlar. Ayrıca, toplumla uyum içinde olmanızı ve kaliteli ilişkiler kurmanızı destekler.

Erdemler, eğitim sürecinizde kazanmaya çalıştığınız kişilik özellikleridir. Bu erdemlere, yaşantılarınızda geliştirdiğiniz değerler aracılığıyla ulaşabilirsiniz. Sahip olduğunuz değerler, davranışlarınızda kendini gösterir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, değerleri ve erdemleri Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi içinde inceler. Bu model, hem kültürel değerlerimize hem de evrensel değerlere odaklanır. Amaç, eylemlerimizden değerlerimize, değerlerimizden erdemli bir insan olmamıza ve nihayetinde "Huzurlu Aile ve Toplum", "Yaşanabilir Çevre" ve "Huzurlu İnsan" olma hedefini gerçekleştirmektir.

Bu çerçevede, **saygı**, **sorumluluk** ve adalet gibi temel değerler öne çıkar. Ayrıca, kişisel yaşamda önemli olan **tasarruf**, **sabır**, **mahremiyet**, sosyal çevrede **sevgi**, **dostluk**, **aile bütünlüğü**, fiziksel çevrede ise **temizlik**, **estetik** gibi değerler yer alır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli öğretim programları, erdemli bireyler yetiştirilmesi için bu değerleri derslerin doğal akışına entegre etmektedir. Böylece, değerler ve beceriler programın diğer bölümleriyle uyumlu bir şekilde işlenir ve bütünleşik bir eğitim sağlanır.

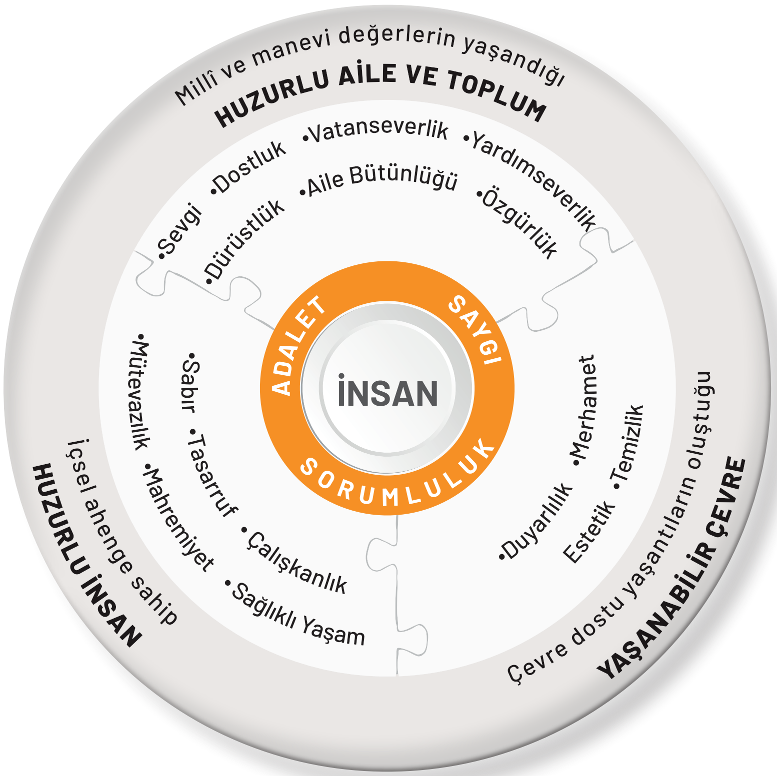

Bilgi Görseli: *Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi*

PROGRAM DIŞI ETKİNLİKLER

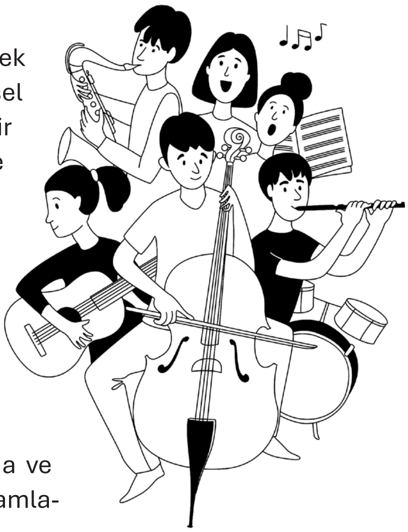

Sevgili gençler;

Lise yılları, akademik bilginizi geliştirmenin yanı sıra seçmek istediğiniz meslek alanınıza uygun ders seçimleri yaparak uzmanlaşmaya başladığınız ve bireysel gelişiminizle topluma faydalı bir vatandaş olma bilincini kazandığınız önemli bir dönemdir. Bu dönemi, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ndeki okul dışı etkinliklerle sınıf ve okul sınırlarının ötesine taşıyabilirsiniz. Böylece daha verimli bir lise dönemi geçirebilirsiniz. Bu etkinlikler;

- kendinizi tanımanızı,
- yaşam becerilerinizi keşfetmenizi ve geliştirmenizi,
- zihinsel, sosyal-duygusal, fiziksel ve ahlaki gelişiminizi desteklemeyi amaçlar.

Program dışı etkinlikler aynı zamanda birçok gelişim alanınızın aynı zamanda ve farklı düzeylerde ilerlemesini sağlayacaktır. Bu sayede kişisel gelişimini tamamlamış, etkin ve erdemli bireyler olarak lise yıllarınızı tamamlayacaksınız.

PROGRAM DIŞI ETKİNLİKLERE KATILIMIN FAYDALARI

BİREYSEL GELİŞİM
- İlgi ve yeteneklerin keşfi
- Kendine güveni oluşturma

SOSYAL-DUYGUSAL GELİŞİM
- Stres,kaygı ile başa çıkma becerisi geliştirme
- İletişim becerilerini geliştirme
- Sosyal uyum becerilerini geliştirme

ZİHİNSEL GELİŞİM
- Karar verme becerisi geliştirme
- Eleştirel düşünme becerisi geliştirme
- Problem çözme becerisi geliştirme

AHLAKİ GELİŞİM
- Çalışma, merhamet, dayanışma, adil rekabet, yardımlaşma değerlerini geliştirme

FİZİKSEL GELİŞİM
- Kendine olan güven, inanç ve saygıyı geliştirme

Lise döneminizde katılabileceğiniz program dışı etkinlikler Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde "Sosyal Sorumluluk Programı" ve "Hayat Boyu Öğrenme" olarak iki başlıkta yer alır.

1. Sosyal Sorumluluk Programı

Toplumsal sorumluluk bilincinizi geliştirmeyi amaçlayan sosyal sorumluluk programları; eğitim, kültür, spor, sağlık, sosyal hizmetler, çevre koruma, afet ve acil durum yönetimi gibi farklı alanlarda okul dışı etkinlikleri içerir. Bu programlar benzer düşüncelere sahip kişilerle/kuruluşlarla dayanışma, ağ oluşturmayı gerektirdiğinden sosyal sorumluluk girişimlerinde ortaklık ve kaynak bulma süreçlerini kolaylaştırır. Bu tür çalışmalara katılımınız;

- toplumsal sorunlar karşısında çözüm üretmeye,
- toplumsal sorumluluk bilincinizi geliştirmeye,
- hayata dair geniş bir perspektif kazanarak topluma hizmet etmeye,
- toplumun bir parçası olarak hayatı anlamlandırmaya,
- toplumsal değerlere uyum sağlamaya yardımcı olur.

Çevrenizde, okulunuzda yer alan okul dışı etkinlikleri araştırarak okul idaresinden veya öğretmenlerinizden bilgi alabilir, bu etkinliklere katılarak sosyal girişimciliğinizi geliştirebilirsiniz.

Sosyal Sorumluluk Programı Örnekleri

- Yardım kuruluşları için yiyecek hazırlama/toplama.
- Yaşlıların günlük işlerine ve alışverişine yardımcı olma.
- Sokak hayvanlarını besleme etkinliği düzenleme.
- Okulun ve çevresinin düzenlenmesi, temizlenmesi ve yeşillendirilmesine yönelik çalışmalar.
- Türkçe'nin doğru kullanımına yönelik çalışmalar/kampanyalar düzenleme.

2. Hayat Boyu Öğrenme

Hayat boyu öğrenme kişilerin yaşamları boyunca sürekli olarak bilgi, beceri ve yetkinliklerini geliştirmeyi amaçlayan, okul dışına uzanan öğrenme sevgisini de içeren bir süreçtir. Bu öğrenme süreci okul, kurslar, program dışı etkinlikler ve günlük yaşam deneyimleriyle gerçekleşebilir. Hayat boyu öğrenme bireyin kişisel ve mesleki gelişimini destekleyen, toplumsal gelişime katkıda bulunmasına yönelik süreğen bir gelişim anlayışıdır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, bi reylerin yalnızca okul sürecinde değil hayatları boyunca öğrenmeye devam etmesi gerektiğine vurgu yapar. Bu bağlamda hayat boyu öğrenmeyi amaç edinmek gelecekteki işe alım sürecinizde de önemli bir etkiye sahip olacaktır.

Hayat boyu öğrenme ilkesini benimsemek;

- öğrenmeyi öğrenmenizi,
- ilgi alanlarınızı keşfetmenizi ve ilgi alanlarınıza yönelik faaliyetlerle meşgul olmanızı,
- farklı öğrenme deneyimleri yaşamanızı,
- dış dünyada neler olup bittiğini anlamanızı ve farkındalık kazanmanızı,
- farklı kariyer alanlarını keşfetmenizi sağlar.

! e-yaygin.meb.gov.tr: Millî Eğitim Bakanlığı, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü tarafından tüm vatandaşlarımıza hizmet sunan bir sitedir. Siteyi ziyaret ederek ilgi alanlarınıza göre size uygun kurslara katılabilir ve sertifika sahibi olabilirsiniz. Siteye e-devlet şifrenizle giriş yapabilirsiniz.

SINIF VE OKUL İKLİMİ

SINIF VE OKUL İKLİMİ

Sınıf iklimi öğretmeninizle ve sınıf arkadaşlarınızla olan ilişkilerinizin sonucu ortaya çıkan bir atmosferdir. Bu atmosfer diğer sınıflardaki arkadaşlarınızla, okuldaki diğer öğretmenlerinizle ve okul ortamıyla olan ilişkilerinizi de şekillendirir.

Okul iklimi ise tüm okulun genel havasını yani fiziksel yapısını, kurallarını, değerlerini ve iletişim tarzını kapsar.

Sizler sınıf ve okul ikliminin şekillenmesinde aktif katılımınızla olumlu veya olumsuz yönde önemli bir etkiye sahipsiniz. Çünkü her öğrenci sınıf ve okul iklimini oluşturan başat kişidir. Sizlerin sınıfınıza veya okulunuza karşı sorumluluklarınızı yerine getirmeniz ve bir öğrencide olması gereken temel davranışları sergilemeniz beklenir. Bu bağlamda derslerinize devam etmeniz; düzenli ve verimli ders çalışmanız; okul idarenize, öğretmeninize, görev yapan personele ve arkadaşlarınıza karşı saygılı olmanız; iyi geçinmeniz ve okul/sınıf kurallarına uymanız sorumluluklarınız arasında yer alır.

Olumlu bir sınıf ve okul iklimi;

- akademik başarınızın artmasına,
- kendinizi güvende hissetmenize,
- sosyal becerilerinizin gelişmesine,
- okula bağlılığınızın güçlenmesine
- Yetkin ve Erdemli bir insan olmanıza katkı sağlayacaktır.

OLUMLU SINIF İKLİMİNE NASIL KATKI SAĞLARIM?

1. Sınıf içi etkileşimlere katılın.	Sınıfta merak ettiğiniz soruları sorun, grup çalışmalarında aktif olun veya arkadaşına bir konuyu anlamasında yardımcı olun.
2. Okul kurallarına uyum sağlayın.	Okul kurallarına uymanız (düzenli ve güvenli bir ortam) öğrenmenizin anlamlı ve kalıcı olmasını sağlar.
3.Okul veya program dışı etkinliklere katılın.	Eğitim, kültür, spor, sağlık, sosyal hizmetler, çevre koruma, afet ve acil durum yönetimi gibi farklı alanlarda sosyal sorumluluk programlarına katılın. Sanatsal etkinlikler veya spor gibi farklı ilgi alanlarına yönelik hayat boyu öğrenme etkinliklerine katılmak, farklı kariyer alanlarının keşfedin.
4. Fikirlerinizi paylaşın.	Derslerde fikirlerinizi çekinmeden paylaşmanız, dersleri daha etkileşimli kılarken öğrenmeyi de eğlenceli hâle getirir.
5. Yardımlaşın.	Empati becerinizi kullanarak arkadaşlarınıza yardımcı olabileceğiniz konularda destek olun.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

"Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" kapsamında ortaöğretimde ölçme ve değerlendirme, sizin bütüncül gelişiminizi desteklemeye yönelik olarak tasarlanmıştır. Dolayısıyla, ortaöğretimde beceri ve yetkinliklerin ölçme ve değerlendirilmesi, yalnızca akademik bilgi sunmak değil, farklı alanlarda yetkinlik kazanmanızı ve bu yetkinliklerinizi ölçmeyi hedefler.

Öğretmenlerin, sınavlar, projeler, ödevler veya sunumlar gibi farklı yöntemlerle sizin öğrenme sürecinizi değerlendirdiği bu süreç, aslında sizin konu ile ilgili kısımlardan hangilerini iyi yaptığınızı veya hangi alanlarda daha fazla çalışmanız gerektiğini anlamanıza yardımcı olur. Gelişiminiz ders esnasında öğretmeniniz tarafından sözlü veya yazılı araçlarla sistematik olarak izlenebilir. Derse katılımınız, sorduğunuz sorular ve verdiğiniz yanıtlar öğretmeninizin konu ile ilgili bilgi ve beceri düzeyinizi belirlemesini ve size geri bildirim (öğretmeninizin görüşleri) sunarak öğrenmenizi desteklemesini kolaylaştırır. Size verilen geri bildirimler, sadece bir nottan ibaret değildir. Geri bildirimler, hangi konularda güçlü olduğunuzu ve hangi alanlarda kendinizi geliştirebileceğinizi gösteren yol göstericilerdir. Bu yol göstericiler, sizin kendi öğrenme süreçlerinizi daha iyi yönetebilmeniz ve kendi yetkinliklerinizi geliştirebilmeniz açısından önemlidir.

Öğretmenleriniz, performanslarınızı belirlemek için çeşitli ölçme yöntemlerinden elde edilen birden fazla kanıta ihtiyaç duyar, tek bir sınavla değerlendirme yapılmaz. Bunun yerine, yıl boyunca yapılan çeşitli ölçme yöntemleri kullanılarak çok yönlü bir değerlendirme süreci uygulanır.

Bu uygulamalar, öğretmenlere öğrenci gelişimini takip etme, öğretim yöntemlerini iyileştirme ve öğrenme çıktılarına ulaşma konularında rehberlik eder. Ayrıca, sizin bütüncül bir şekilde gelişmenizi ve sadece dersleri değil, aynı zamanda hayat becerilerini de öğrenmenizi hedefler.

> *Ölçemezseniz anlayamazsınız. Anlayamazsanız kontrol edemezsiniz. Kontrol edemezseniz daha iyiye götüremezsiniz.*
>
> *James Harrington*

ogmmateryal.eba.gov.tr

OGM MATERYAL